

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: občanské sdružení Vlastenecký poutník, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®. Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Anderle. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

Drobné poznámky k nesmyslné a diletantské sociální politice všech stran i vlád od roku 1989

SAMI SEBE ZAHNALI JSME DO KOUTA

První věcí, kterou jsme měli před téměř dvaceti čtyřmi lety udělat, bylo nutno zjistit, jak klouže led, na který vstupujeme. Poté jsme měli využít zkušeností těch, kteří na něm již delší dobu bruslí. Jenže my jsme se začali spoléhat na lidovou uměleckou tvořivost „zástupců lidu“ (zákonodárců), jejichž dnešní nezpůsobivý stav je tak strašný, že není ani vidět, protože si ho v celé šíři nedovedeme vůbec představit. Z toho se odvíjí i stav všech vlád, neboť jsou sestavovány z nepochopitelných důvodů téměř výhradně ze zvolených poslanců. Což je pouze zdánlivě demokratické. Nu, a díky tomu jsme tam, kde jsme.

- Postupně jsme vytvořili nedokonalý, velice drahý, zneužitelný a naprosto neefektivní sociální systém, na jehož tvorbě se podepsaly dnes již generace „sociálních inženýrek a inženýrů“, kteří se ve své nebetyčné bohorovnosti **domnívali a domnívají, že naprosto přesně vědí, co „chudý lid potřebuje“**. Byť opak je pravdou.
- Zcela jiné formování hospodářství s sebou přineslo logicky nezaměstnanost a potřebu přesouvání pracovních sil. Nezaměstnanost jsme „řešili a řešíme“ bojem proti ní, ačkoli bychom ji měli řešit vytvářením nových skutečných pracovních míst (růstem zaměstnanosti). Růst zaměstnanosti, jak se ukázalo, nám ovšem nezajistí podbízení se velkým investorům, kteří „slíznou pěnu“ a odcházejí. **O potřebě přesouvání pracovních sil raději cudně mlčíme. Také proto máme již dvacet let regiony, v nichž je nezaměstnanost trvalým průvodním jevem a neustále stoupá.** Jaký je zde za těch dvacet let morální stav populace, to si nedovedeme dost dobře představit. Zejména, když sem najíždějí podvodníci, lichváři a za nimi exekutoři. Nad čímž zavíráme oči.
- Mateme lid obecnými teoriemi o lepším přerozdělování. Odtud je již jen krůček k tomu, aby vše bylo sváděno na bohaté (mám na mysli ty, kteří získávají své zisky díky svým

schopnostem, znalostem, pracovitostí a nápadům – je jich v této zemi více než myslíme). A také, aby byl postupně znovu nastolen třídní boj. Ono se totiž od lidí, kteří se opět derou k moci, stejně nic jiného očekávat nedá. Stále si o tom vyprávějí, stále o tom čtou ve svém tisku. Pouze uznávají, že formy třídního boje nebudou stejné. Ano, modernější. A my? Místo toho, abychom lidem vysvětlovali, že **i jejich povinností je spolupodílet se na vytváření materiálních a kulturních statků**, hledáme viníky tam, kde nejsou. Namísto toho, abychom vytvářeli podmínky pro to, aby se občané v hojném počtu mohli na tomto podílet. Takže se vlastně zbavujeme spojenců a naháníme občany do tábora protivného. Už někdo někde napsal, že rostoucí síla bolševiků není v jejich schopnostech, ale v našich neschopnostech. O tom by nám mohl vyprávět Kerenskij. Nebo Beneš.

- V neposlední řadě ve „vysoké politice“ funguje neuvěřitelným způsobem psychická bariéra strachu. Ledva se jednotlivec či skupina doberou jistého postu, vystřídá prvotní euforii strach. Strach z toho, že bych již nemusel být zvolen. Strach z toho, že ani můj stranický kolega, s nímž si jdeme na ruku, by nemusel být zvolen. Strach z toho, že by strana, za kterou jsme úspěšně bodovali, by mohla přijít o voličské preference. A tak se začínáme podbízet a slibovat. Zapomínáme na nepopulární věci a omíláme ty populární, jakoby oním omíláním byly blíže k realizaci. Výsledkem všeho je, že na konci volebních období se nedá původní program volebního subjektu (strany) konkrétně vyhodnotit, protože výčet „úspěchů“ je na hony vzdálen původním záměrům. Říká se tomu také nekonceptnost. **Všichni bojují proti něčemu, nebo proti někomu. To ale nemůže být program, bojovat proti něčemu, co jsem sám pomáhal přivést na svět.**
- Kdyby si dal někdo tu práci a spočítal skutečný stav zahraničních dělníků, včetně těch, kteří zde pracují ilegálně, zjistil by, že ono číslo odpovídá přibližně počtu nezaměstnaných v této zemi. Bylo by nesmyslem lobovat za to, aby zahraniční pracovníci odešli, **protože většina našich nezaměstnaných by na jejich místa nenastoupila.** Mnozí by si totiž snížili životní úroveň.
- Musíme si zcela otevřeně říci, že zde vždy budou lidé, jejichž ekonomická situace je více než zlá. Byli zde i v minulém režimu. Tento problém se nedá vyřešit paušálně, ale pouze individuálním přístupem, což stát bohužel neumí. Konec konců, ani nechce umět. Svě k tomu napsal skvělý americký sociolog Charles Murray, který dokázal, že přebujelé sociální programy vzaly rodinám z nižších tříd šanci vést šťastný život. Ten řekl naprostou pravdu, že **každý sociální program předpokládá určitou úroveň příjemců. Také určitou morálku od poskytovatelů, ale i od příjemců.** A tak u nás dnes živíme díky většině nesmyslně a diletantsky postavených sociálních programů nikoli jejich příjemce, ale především majitele hazardních heren, exekutory a v poslední době také majitele smrdutých nocleháren. A když se nám něco nedaří, nejprve to frázovitě a neurčitě pojmenujeme, a poté vytvoříme úřad. A tak vznikne pro jinak rozumný pojem sociální začleňování hned agentura. Která by měla vyřešit něco, co se nepodařilo dořešit po staletí.
- V návaznosti na výše uvedené je třeba si říci, že žádný plošný či paušální sociální program nic nevyřeší. Ze sociální podpory a bydlení nejvíce těží ti „podnikatelé“, kteří skupovali barabizny a ve špíně a v nepořádku v nich ubytovávají potřebné. A stát jim na toto evidentní vykořisťování člověka člověkem bohužel přispívá. Přitom řešení je známé a vyzkoušené. **Sociální programy jsou efektivní pouze tehdy, když jejich realizací na místní úrovni tak respektují skutečné potřeby komunity.** A to neumí úřady, ale umí to neziskové organizace. Uměli by to i asistenti těchto neziskových organizací, které by platil stát. Jenže to stát nepřipustí, protože by neměl stav věcí „pod kontrolou“. A tak se vyhazují peníze do vzduchu. Pod kontrolou.
- Všimli jste si někdy, co vše se dostává do sběrů odpadových surovin? Rozřezané bagry či lokomotivy, demontované plechové haly a jiné technologické celky. Kdo to asi dělá, kdo to

vůbec umí? Nedávno proběhla tiskem zpráva o zlodějích, kteří tři měsíce dostávali 170 metrů měděného kabelu z podzemí. Museli vykopat metr hluboký kanál, dlouhý 170 m, aby mohli kabel ukrást. Na místě kabel zbavili izolace a prodali za 100 000 Kč. Tytéž peníze by si mohli vydělat legálním kopáním kanálů. Proč asi k těmto akcím dochází? Ti lidé sice kradou, ale vydávají značné množství energie i umu. Není zde něco v nepořádku i jinak? V úterý vyšla agenturní zpráva, že „stát jen přihlíží, jak ve sběrnách mizí kabely, poklopy a jiné, s tím, je proti tomu bezmocný“. Větší nesmysl si snad nemohl nikdo vymyslet. **Stát v tomto případě není bezmocný, ale je líný a nenápaditý.**

Pamatujete na Alfreda P. Doolittle? Toho svérázného popeláře z muzikálu My Fair Lady? Na jeho úžasnou řeč, v níž vysvětluje, že získáním nechtěného dědictví se stal někým jiným, než byl? Že musel převzít, jak říkal, morálku středních vrstev, která mu nevyhovovala? Nic nového pod sluncem, pouze podáno poetičtěji.

Zmíněný již americký sociolog Charles Murray měl svého času přednášku o lidském štěstí (On happiness of people). Uvedl v ní čtyři podmínky potřebné k tomu, aby se rodina mohla cítit šťastná. **Smysluplná práce, soudržná rodina, dobří přátelé nebo vstřícná sousedská komunita a náboženství (případně víra v něco pozitivního).** K tomu, abychom mohli takto smysluplně žít, potřebujeme samozřejmě jisté hmotné zabezpečení. Avšak žádný sociální program nemůže nahradit jednu z těchto čtyř podmínek. On je spíše ničím. **Když stát tlačí na to, aby se tak stalo, značně ubližuje těm, za jejichž záchranu se vydává.**

- V příštím roce dojde jistě k výměně garnitur ve vedení tohoto státu. Podstata našich problémů zůstane bohužel stejná. Pouze se trochu více zadlužíme a rodiny dostanou možná zdarma nějaké pastelky. Nic více, nic méně. Kdyby nás zkoumal v této době nějaký pozorovatel z Alfa Centauri, domníval by se zcela nepochybně, že **jediným naším problémem je kádrové obsazení jistého ústavu.** Alespoň to tak může z dálky vypadat. To by tak nevadilo, protože Alfa Centauri je od nás vesmírně daleko. **Horší je, že takto uvažují i lidé, kteří mají k problému vesmírně blízko.** V roce 1940 napsal Isaac Asimov sci-fi povídku Homo Sol. Popisuje v ní, jak první mise lidstva přistála právě na této planetě, díky čemuž jsme byli posléze přijati za členy galaktické federace. Přitom nám by stačilo, kdybychom se stali součástí toho lepšího co v Evropě a ve světě stále latentně existuje. Jenže tomu se vzdalujeme rychlostí přímo vesmírnou. Ovšem na dráze kružnice, umístěné navíc v koutě.
- Minulou sobotu vyšel v Lidových novinách obsáhlý článek o dnes devadesátiletém muži jménem Lee Kuan Yew. **Jemu od roku 1959 vděčí Singapur za to, je dnes ekonomickou a kulturní velmocí, která v mnohém předčí USA, Švýcarsko nebo Británii.** Premián právnických studií v Cambridgi zajistil občanům tohoto krásného ostrova během svých vlád (7 x vyhrál volby) neuvěřitelný blahobyt a vládu práva. Je to dlouhý článek a je otázkou kolik z našich občanů (o politicích nemluvě) si ho celý přečetlo a pouvažovalo nad ním. Lee Kuan například říká:

„Lidé si nejsou rovni. Nikdy nebudou. A já nejsem Bůh, abych to změnil. Můžu jim leda dát k dispozici dobré školy, ať se snaží“.

Mimo jiné také tento obdivuhodný muž říká, že vláda má poskytnout rámec pro naplňování potřeb lidí a dát každému příležitost, aby ze sebe mohl vydat to nejlepší. Singapur je řízen tak trochu jako firma. Ne nadarmo přejal systém výběru kádrů od společnosti Shell. Nejlepší pro vládu je jmenovat nejnadanější osobu do té nejobtížnější funkce. Schopným a obětavým ministrům náleží odpovídající plat.

Společnost funguje nelépe tehdy, když každý chce být „junzi“ – ušlechtilým člověkem, gentlemanem, tedy tím, kdo nechce žít jako parazit, nechce činit zlo druhým, chce dobro, je dobrým občanem a přítelem, chová úctu ke svým rodičům a je své ženě věrný.

Jako školák byl také bit za pozdní příchody do školy. „Nechápu, co mají západní pedagogové proti tělesným trestům“, říká. „Nijak mi to neuškodilo“.

A koho uznává ze světových osobností?

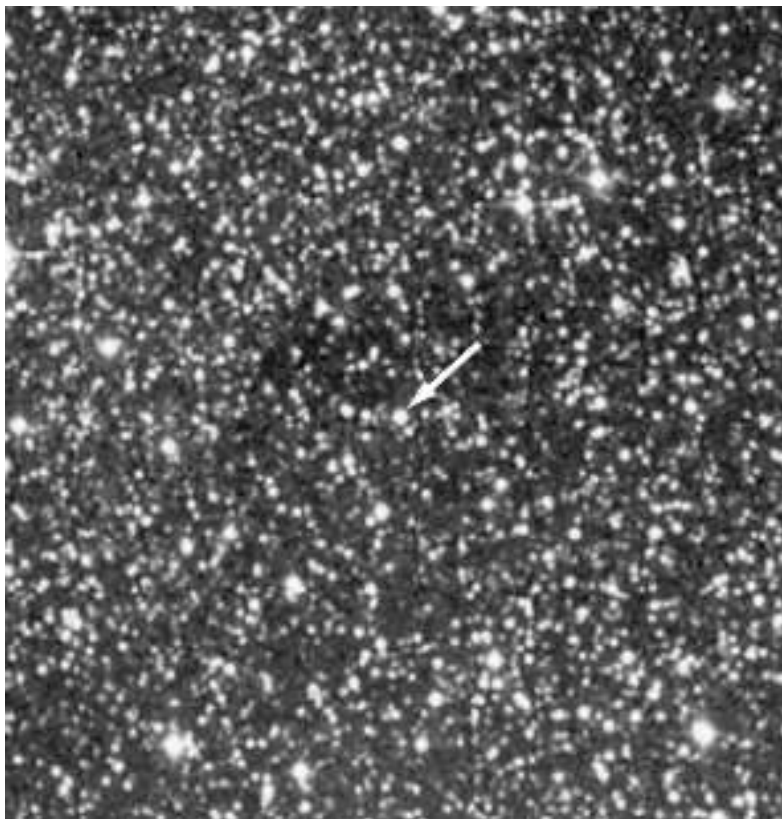
Ve své starší autobiografii ocenil **Margaret Thatcherovou**, nedávno vyzdvihl další tři vůdce: **de Gaulla a Churchilla**, kteří prokázali odvahu, a ani po porážkách se nevzdávali. Třetím, a vlastně největším politikem posledních let je pro něj čínský komunistický vůdce **Teng Siao-pching**.

Po Maově smrti zachránil nejlidnatější zemi před celkovým kolapsem, dokázal přesvědčit starou gardu komunistů k obratu ke kapitalismu, svými reformami vyprostil stamiliony Číňanů z chudoby a po stovkách let jim konečně dal realistickou naději a zdravé sebevědomí.

Po setkání s Michailem Gorbačovem, o něm řekl: „Skočil do hlubokého bazénu, aniž by se naučil plavat“.

- Pokud se někomu názory tohoto moudrého muže nezamlouvají, je to jeho právo. Shodou okolností Margaret Thatcherová řekl, že „četla každou jeho řeč a nikdy se nemýlil“. A pro levičáky snad vyjádření Tonyho Blaira, který tvrdí, že jde o „nejbystřejšího vůdce, kterého kdy potkal“. **Henry Kissinger tvrdí, že „žádný světový vůdce ho nenaučil víc“.**
- Takže co z toho? **Inu, třeba se jednou stane, že některý náš předseda vlády, ministr či poslanec nebo senátor, doprovodí svůj návrh zákona či jiného opatření s odkazem na to, že něco podobného již prosadil Lee Kuan Yew.** Obávám se, že něco takového nám bohužel nehrozí. Avšak ani to není důvod k pesimismu - proto o tom všem píšeme.

Petr Andrlé

A pro ty, kdož se domnívají, že jsme v Evropě jedineční, že my nejlépe víme, jak na to, a že je nám třeba věnovat pozornost a přízeň, zejména jako potomkům husitů, tak pro ty je vedlejší fotografie.

Ve shluku vesmírných těles ukazuje šipka planetu Alfa Centauri. To jen, abychom měli nějaké měřítko velikosti.

Nazývají ji také Toliman, anglicky i Rigil Kent. Ve skutečnosti jde o trojhvězdu a nejjasnější hvězdu souhvězdí Kentaura.

Jde o 4. nejjasnější hvězdu na obloze a Proxima Centauri je naší Sluneční soustavě nejbližší hvězda. Cesta k ní by nám trvala asi 4,35 světelných let.

Strašné, že?

Jak asi dlouho nám bude trvat cesta k demokracii skutečné a skutečně uplatňované?

Majitelé ubytoven mají z dávek pro chudé tisíce měsíčně

Majitelé ostravských ubytoven pro chudé dostávají za bydlení šestičlenné rodiny z jejich sociálních dávek až 24 000 korun měsíčně. Vyplývá to ze zprávy sdružení Vzájemné soužití. Organizace pomáhá hlavně Romům, její terénní pracovníci se zaměřili na deset ubytoven v Ostravě.

Podle zprávy chtěli poukázat na nedůstojné podmínky v těchto zařízeních i na "byznys s chudobou a rekordní vynakládání financí na doplatky na bydlení do kapes majitelů ubytoven".

Sdružení svou zprávou reaguje na analýzu, kterou si nechalo vypracovat ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Podle ní by ubytovny mohly být součástí sociálního bydlení. Už předloňská analýza ale ukázala, že se dávky na bydlení zneužívaly. Někteří provozovatelé ubytoven stanovili vysoké nájemy, které jim pak doplatky na bydlení dorovnaly.

"Od loňska jsou sice dány maximální hranice uznatelných nákladů na bydlení. Tím došlo ke zpřísnění, ale i tak majitel ubytovny v Ostravě za šestičlennou rodinu dostane ze sociálních dávek klidně 15 000 až 24 000 korun," uvádí sdružení. Podle něj úředníci z úřadů práce při výpočtu nákladů na bydlení vycházejí z částek pro dané místo a počet osob v domácnosti. To, zda lidé bydlí v pokoji či velkém bytě, už nezohledňují.

24 000 korun za pokoj velký 19 metrů

Pracovníci třeba zjistili, že v jednom pokoji měli oba dospělí svou ubytovací smlouvu. Na každou z nich pak majitel dostával příspěvky. V jednom pokoji dokonce byla rodina, která měla tři smlouvy. V jedné z ubytoven pobyt dospělého stál 4300 korun měsíčně, dítěte 2200 korun. Dva dospělí se čtyřmi dětmi dávali ubytovatelům 17 400 korun.

V další ubytovně pobyt dospělého vyšel na 4200 korun a dítěte na 3900 korun, šestičlenná rodina hradila 24 000 korun měsíčně za pokoj o ploše necelých 19 metrů čtverečních. Někteří majitelé mají rovnou ve smlouvách, že jim dávky úřad posílá přímo. Zpráva připomíná, že v roce 2011 se v Ostravě vydalo na doplatcích na bydlení asi 87 milionů korun, loni 172 milionů. "Je až zarážející, jak dnes kvete byznys s chudobou. Do kapsy majitelům ubytoven plynou rekordní finanční částky, a to za podpory státu," uvedlo sdružení. Pokud by se podle něj částky použily na nájem v obecním či nájemním bytě, stát by to vyšlo výrazně levněji.

Podle zprávy jsou v ubytovnách nevyhovující podmínky. V místnosti o 20 metrech čtverečních žije i osmičlenná rodina. Děti nemají prostor na učení a hraní. U většiny ubytoven je jedno WC a sprcha na patře. Sociální zařízení bývá v havarijním stavu. "O žádné hygieně nemůže být ani řeč," uvádí zpráva. Podle ní jsou budovy zchátralé a majitelé do nich neinvestují. Loni byl zvýšený výskyt úplavice, štěnic, švábů a svrabu. Rodiny, za nimiž terénní pracovníci docházejí, bydlí v ubytovnách i přes pět let.

Podle expertů představují ubytovny časovanou bombu. Příspěvky na bydlení totiž stát vyplácí jen po několik let. Až je lidé přestanou dostávat, mohou se ocitnout na ulici. V ubytovnách se navíc nenaučili hospodařit a samostatně žít, dospělí jsou bez práce. Děti mají jen tento vzor. "Vyrůstá generace dětí ubytoven," podotýkají autoři. Situaci by podle nich vyřešilo zavedení sociálního bydlení.

ČTK http://ostrava.idnes.cz/clanek.aspx?c=A130403_183039_ostrava-zpravy_js

ČEŠI A NĚMCI NA VYSOČINĚ

SOUŽITÍ – ROZDĚLENÍ – DIALOG – SPOLUPRÁCE

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod ve spolupráci s Moravským zemským archivem – Státním okresním archivem Havlíčkův Brod, Státním okresním archivem Jihlava a Kulturvernetzung NÖ, připravilo přeshraniční setkání archivářů, muzejníků, historiků a soukromých badatelů z České republiky, Rakouska a Německa.

Konference se bude zabývat vztahy Čechů a Němců od počátku soužití až do současnosti. Její součástí bude diskuse o řešených tématech, zájmech a zkušenostech badatelů a historiků.

24.–26. dubna 2013

HOTEL SLUNCE

zasedací sál, 1. patro Jihlavská ulice 1985

HAVLÍČKŮV BROD

Česká republika – Kraj Vysočina

Záštitu nad akcí převzali:

*hejtmán Kraje Vysočina MUDr. Jiří Běhounek
a starosta města Havlíčkův Brod Mgr. Jan Tecl.*

Konference je veřejně přístupná. Z kapacitních důvodů je třeba se na konferenci předem přihlásit.

Přihlášky a podrobný program naleznete na:

www.muzeumhb.cz

nebo si jej můžete vyžádat mailem na adrese:

portaculturae@muzeumhb.cz.

UZÁVERKA PŘIHLÁŠEK NA KONFERENCI DO 15. 4. 2013

Centrum Adalberta Stiftera Horní Planá
Adalbert Stifter Zentrum Oberplan

Česko-německá výstava / Deutsch-tschechische Ausstellung

5.4. – 31.5.2013

Soužití Čechů a Němců ve 40. letech 20. století

Das Zusammenleben von Tschechen und Deutschen in den 40er-Jahren des 20. Jahrhunderts

Koncepce a texty výstavy / Konzept und Texte der Ausstellung:

Výstava je prací studentů Gymnázia J.V.Jirsika v Českých Budějovicích a Gymnázia R.Schumanna v Chamu
Diese Ausstellung ist eine Arbeit der Studenten des Gymnasiums J.V.Jirsika aus Budweis
und des Gymnasiums R. Schumann aus Cham

Vernisáž výstavy dne 5.4.2013 v 17.00 hod / Vernissage am 5.4.2013 um 17.00 Uhr

Otevírací doba/Öffnungszeiten:

pondělí až čtvrtek: od 10.00-12.00 hod. a od 13.00-15.00 hod. / Montag bis Donnerstag: von 10.00 bis 12.00 Uhr und
13.00 bis 15.00 Uhr

středa: 13.00-16.00 hod. / Mittwoch von : von 13.00 bis 16.00 Uhr

Vstup dobrovolný / Freiwillige Spende

Komu vděčíme za hrozovský unikát?

Mgr. Ludmila Čajanová

Když v září 1961 nastoupil do Hrozové a Slezských Rudoltic nový farář P. Josef Kunický, obhlédl nejdříve stav kostelů. Do kroniky pak poznamenal: „Farní kostel v Hrozové hrozí zřícením, veškeré jiné opravy musí ustoupit chátrajícímu kostelu v Hrozové. Na jeho střechu je nutno obrátit zřetel na prvním místě. Byla to doba, kdy stát ponechal většinu válkou poškozených kulturních památek svému osudu, i když to byly historicky cenné zámky – jako například ve Slezských Rudolticích nebo v Linhartovech, dokonce ani nezajistil ochranu před rabováním.

Natož pak kostely. Jakmile se začaly hroutit střechy, byly určeny k demolici. Svého druhu unikátní kostel v Osoblaže nebyl jediný, kdo takto skončil. Jsou očití svědci, pamatující, jak farář prosil příslušné úřady, aby povolily převést peníze určené na demolici na nákup materiálu a práce by si zajistila farnost sama - ale marně. Tehdy bylo nejcitelněji znát to, že církvi byl zabaven majetek. A stát neměl na opravách kostelů zájem. V téže kronice čteme, že celých pět let po válce byl zdejší farář bez platu. Teprve roku 1950 dostal první plat a kostel státní příspěvek na úhradu věcných nákladů 17. 796 Kč za rok. V dalších letech to už bylo pouze 6 – 7 tisíc, příspěvek dále klesal, roku 1959 to bylo 2 600 Kčs. V roce 1960 byl státní příspěvek na hospodaření zastaven úplně a zároveň zredukována mzda.

P. Kunický měl tedy nelehký úkol. Jednak přesvědčit úřady, aby povolily opravu střechy a fasády rozbité ve válce dělostřeleckou palbou a jednak sehnat peníze. Na Osoblažsko byl poslán (jako většina jeho kolegů) za trest. Byl to totiž vysoce inteligentní, vzdělaný a schopný člověk, překladatel a publicista. V letech 1948 – 1952 byl odsouzen státním soudem pro „neohlášení podvratného živlu“ do vězení. Zdálo se, že zapadlé Osoblažsko je to správné místo, kde nemůže nadělat žádné velké „ideologické škody“. Jako člověk vzdělaný také v dějinách umění, postřehl, že v presbytáři za oltářem je zachovalé okénko gotického tvaru, což dosvědčovalo starobylost kostela. Jeho historii sepsal a vyvěsil na nástěnce pro informaci všem návštěvníkům. Díky tomuto nálezu byl kostel památkovou péčí označen za kulturní památku a mohla začít komplikovaná jednání o opravě střechy. Peníze sháněl, kde se dalo, sbírkami a především u kolegů z bohatších farností. Měl také velké diplomatické nadání a podařilo se mu přesvědčit i firmy dodávající břídlíci k přijatelným cenám. Dopravu a pracovní síly sháněl mezi svými farníky (samozřejmě bez nároku na mzdu). Někteří z těch mladších si to dodnes pamatují. A tak bylo v roce 1965 nebezpečí zřícení alespoň na čas zažehnáno. Jestliže se dnes těšíme z unikátního objevu prastarých fresek v kostele v Hrozové, neměli bychom zapomenout, že právě uplynulo 44 let od smrti P. Josefa Kunického (+17. dubna 1969), kněze, který už tehdy pochopil vysokou historickou a kulturní hodnotu hrozovského kostela a udělal pro jeho záchranu, co bylo v jeho silách.

Slezské války a česko-německé vztahy

Franz Chocholatý Gröger

Dne 11. června 1742 podepsali ve Vratislavi vyjednatelé české a uherské královny Marie Terezie a vyjednatelé pruského krále Friedricha II. úmluvu, na jejímž podkladě většina Slezska přestala náležet k habsburskému soustátí. *Oba na snímcích vlevo.*

To co vyhlíželo jako přechodné příměří, než jako historicko-geopolitická konstanta, stalo se na celá dvě století skutečností. Slezsko se již nadále vyvíjelo mimo český politicko-územní celek. Odtržení Slezska pak r. 1743 potvrdily rovněž stavy odříkací listinou na všechny státy, které někdy závisely na této Koruně. Od tohoto lze pozorovat nezájem zejména nacionálně laděné české veřejnosti a také politiků o Slezsko. Důvodem bylo především národnostní složení Slezska, které mimo Horní Slezsko bylo obydleno převážně německým protestantským obyvatelstvem. Také převážně slovanským obyvatelstvem osídlené Horní Slezsko se do roku 1867 netěšilo zájmu české politické garnitury.

Abychom lépe pochopili tento český vztah ke Slezsku, musíme se vrátit na počátek 18. století, a pokusme se analyzovat vztahy Čechů a Němců v zemích svatováclavské Koruny. Třicetiletá válka zanechala také v zemích Koruny těžké následky, z nichž se zbídačené obyvatelstvo, bez ohledu ke kterému jazyku se hlásilo, jen pomalu vzpamatovalo. V zápase idejí Češi podlehli již dávno před Bílou Horou, která odhalila Evropě domácí slabost, lokálnost, nevědomost o tom co se děje ve světě. Čechy žily jen lokálními hádkami mezi zaostalou domácí šlechtou a zaostalými městy. Úpadek politického života v zemích Koruny byl právě zpečetěn porážkou vzbouřených stavů. Německý historik Wolkan pobělohorské období velmi dobře charakterizuje:

„Jestliže Češi oplakávají Bílou horu, protože jí začal jejich národní úpadek, mohou Němci ještě spíše viděti v počátcích protireformace začátek národního úpadku“. Úpadek jazykový a literární byl v tomto období oboustranný. Znamky nové prosperity se projevíly ve vyšších kruzích, když se počátkem 18. století začalo hospodářství zemí Koruny zotavovat. Přenesení dvorské kanceláře z Prahy do Vídně sice znamenalo omezení dosavadních výhod české šlechty, ale na druhé straně ztrátu vlivu na habsburskou politiku kompenzovalo podporou nového barokního umění. S tímto obdobím souvisí německá kolonizace země, kdy německý živel začal nabývat převahy také na venkově.

Toto nové společenské a národnostní rozvrstvení však mělo vliv na vztah mezi domácími Čechy a Němci a to v tom smyslu, že došlo k demokratizujícímu rozvrstvení. Až dosud byli Češi starousedlíci, Němci přistěhovalci. Stát vzniklý z ducha protireformace měl za následek, že se začal vytvářet nový demokratický pojem obyvatel země jako jedné jednotky. Tak se přistěhovalí Němci stali obyvateli země téhož veřejnoprávního postavení jako Češi. Avšak ani český živel se v době protireformační neztratil a nezaničil, i když zde byly exilové ztráty především mezi šlechtou a měšťany. Vzhledem k tomu, že venkovský lid se nestěhoval, udržel se český živel především na venkově. Udržel tedy svou etnickou životnost i v době národního úpadku vyšších vrstev. O tom podává přesvědčivý důkaz období baroka. Barokní proud se přizpůsobil domácímu prostředí a v

něm se naturalizoval. Češi a Němci jako dva svébytné živly měli na zdomácnění baroka osobitý podíl. Protireformace a absolutismus přinesly dvě důležité změny v domácích třenicích českoněmeckých - zavedly ideji kosmopolitismu, rozšířeného tehdy v Evropě a posunuly do pozadí středověké rozlišování mezi domorodci a přistěhovalci.

Nedošlo k rozdělení Čechů a Němců do dvou protichůdných táborů. Protireformace zasáhla obě skupiny stejně, neboť nebyla zaměřena národně a jazykově, nýbrž její hrot mířil do řad protestantských. Obdobně se to dá říci o baroku. Barokní umělci a jejich mecenáši neznali národnostních přehrad. Šlo zde o paralelní německé a české kulturní úsilí, které znamenalo oboustranné obohacování se. Důležitou roli v tomto období sehráli jezuité, kteří zůstali mimo česko-německý národnostní problém. Byli duchovní příčinou protireformace, nebyli pro žádný stát, ani pro německý jazyk, žádná země nebyla pro ně vlastí - byli jen pro papežství. Nelze je považovat za zásadní nepřátele českého živlu a jeho národnostního cítění, jak bývá uváděno někdy českou literaturou. Pražská univerzita zůstala pod jejich vedením nadnárodní, takže na ní nabyli vzdělání i čeští vlastenci.

Kdo chce kritizovat z národnostního hlediska jezuitství, musí kritizovat především jejich kosmopolitismus, nikoliv jejich němectví. Z této pozice nutno posuzovat také činnost Koniáše, který nebyl nepřítelem českého živlu jako takového. Likvidoval neúprosně i německé nekatolické knihy a na druhé straně podporoval vydávání českých knih katolických. Jezuité zavedli a podporovali v zemích Koruny kult Jana Nepomuckého jako nového světce (1729), který byl uctíván stejně katolíky českými a německými. Jeho kult se rozšířil mimo hranice Koruny do sousedních německých a rakouských zemí.

Ani české evangelictví, které bylo odsouzeno k stáhnutí se do podzemí, se však na domácí půdě neztratilo. Nebyly vyhlazeny prvky starých husitsko-bratrských tradic ani německé luteránské reformace, ale tyto prvky byly nyní vzájemně promíšené. O tyto tajné protestanty stále více pečovali různí lidoví kazatelé z německého evangelického prostředí Saska a Pruska. V zemi byly tajně kolportované nové evangelické knihy tištěné v německém sousedství, které sloužily i novým

generacím při výchově ve víře otců. S německou finanční a organizační pomocí byly vydávána česká náboženská literatura v Žitavě, Drážďanech, Berlíně a Halle. Ta sloužila jednak k náboženskému a národnímu uvědomění se českých exulantů, jednak byla určena k duchovní posile tajných evangelíků na domácí půdě. Zároveň pruská strana využívala českých evangelíků k agitaci v Čechách. V případě krále Friedricha II. měla připravit půdu jeho politickým nadějím na české království.

Na počátku 18. století bylo úředně konstatováno, že na základě protireformačních misí byly získány dvě třetiny obyvatel zpět do lůna římsko-katolické církve, ale stále ještě zbývala asi jedna desetina odpadlíků, zatímco asi čtvrtina emigrovala. S touto emigrací počítal pruský král při své politice vedoucí k získání Slezska. Můžeme-li považovat korunní země Čechy a Moravu za převážně katolické, pak Slezsko, a to především Dolní Slezsko a Kladsko, bylo protestantské (katolické bylo především slovanské obyvatelstvo Horního Slezska). Silné postavení slezských protestantů donutilo císaře a krále českého Karla VI. ve snaze zabránit odtržení Slezska podle plánu francouzského krále na vytvoření Sasko-polsko-slezského království či plánu Augusty II. na vytvoření Sasko-slezského království podepsat roku 1706 dohodu o navrácení náboženských svobod protestantům v pěti slezských knížectvích: břežském, lehnickém, volavském, olešnickém a münsterberském a ve Vratislavi. Protestantům byly vráceny kostely a císař svolil postavit nové kostely v šesti slezských městech.

Vše naznačovalo, že Slezsko je pro trůn habsburský zachováno. Na druhé straně císař Karel VI. stupňuje pronásledování protestantů v českých a rakouských zemích. V roce 1732 vystoupili evangelíci z panství smiřického ve východních Čechách s požadavkem náboženské svobody (byli přijati Danielem Arnoštem Figulusem Jablonským, vnukem Jana Amose Komenského, který byl od r. 1693 dvorním kazatelem v Berlíně; **na snímku nahoře**). Byli nejen habsburským dvorem odmítnuti, nýbrž také rozehnáni vojskem. Proto se čeští exulanti obrátili na německý protestantský svaz CORPUS EVANGELICORUM o pomoc pro pronásledované souvěrce v českých zemích. Situace českých evangelíků se z iniciativy jejich říšské organizace dostala na jednání říšského sněmu v Řezně roku 1735. V té době byla již v plném proudu dobrovolná emigrace českých evangelíků do německých zemí a do Pruska (v letech 1732-35 byla založena česká evangelická obec v Berlíně). Uprchlíci z panství smiřického ujišťují Jablonského, že všichni evangelíci doufají v pomoc pruského krále. Protože se německé organizaci nedostalo odpovědi od císaře, obrátila se roku 1774 jménem 20.000 tajných evangelíků ve východních Čechách z kraje chrudimského k pruskému králi Friedrichu II. s prosbou o intervenční pomoc při řešení otázky náboženských svobod v Čechách.

Vraťme se krátce k dobrovolné emigraci českých evangelíků. Působení pietismu velmi ovlivnilo evangelické rodiny ve východních Čechách a na severní Moravě (především na Kravařsku - Kuhländchen, oblasti vymezené linií Fulnek – Bílovec – Příbor – Nový Jičín – Odry s převahou německých obyvatel). Tehdy začala zcela nová dobrovolná emigrace. Jako první se stěhovaly rodiny z Kravařska a k hromadnému stěhování došlo pod vedením Christiana Davida. Tito emigranti založili r. 1722 na panství hraběte Zinzendorfa v obci Herrnhut (Ochranov) evangelické sborové společenství (v r. 1749 se ustavilo jako církevní obec pod jménem Obnovená jednota bratrsko-ochranovská). David se stal úzkým spolupracovníkem Zinzendorfa a Nitschmanna a došlo tak k utužení evangelického duchovního společenství v emigraci a v exilu. Toto společenství mělo velmi dobré kontakty k pruskému dvoru, nezapomeňme, že Arnošt Figulus Jablonský spolu s filosofem G. W. Leibnizem byl zakladatelem berlínské Akademie věd r. 1711 a měl velmi dobré vztahy se dvorem Friedricha Wilhelma a Friedricha II.

Ochranovská obec se stala zprostředkovatelem odkazu Českých bratří v mutaci Moravských bratří. (Moravští bratří vyvíjeli misionářskou činnost v anglosaských zemích a jejich koloniích - město Nový Fulnek se nachází na Jamajce). Dobrovolná emigrace pokračovala v polovině 18. století, kdy Friedrich II. vedl při svém tažení do Čech rozsáhlou agitaci pro emigraci evangelíků a vystupňovala se pak po vítězných Slezských válkách, kdy Friedrich II. podporoval příliv českých evangelíků do nově získaných zemí. Aktivní roli v první fázi sehrál Jan Liberda (+ 1742), který zprostředkoval možnost emigrace a zakládání nových osad ve Slezsku. **Zde bude vhodné pro ilustraci připojit článek Jana Matury o Janu Liberdovi.**

Literární tvorba české pobělohorské emigrace byla dosud spojována především s první generací evangelických emigrantů, hlavně s osobností J. A. Komenského. Teprve v posledních letech se začíná důrazněji upozorňovat na pozoruhodné duchovní dění mladších generací exilu. Zcela zvláštní fenomén představuje literární činnost ovlivněná pietismem. Tento nový směr protestantské (luteránské) zbožnosti položil důraz na osobní zážitek, místo lpění na ustrnulém dogmatu upřednostnil individuální znovuzrození (obrácení), niterný kontakt s Bohem, ale i praktickou zbožnost, založenou na účinné lásce a pomoci. Pietismem jsou formovány také životní osudy Jana Liberdy, které si už v české a německé historiografii vysloužily nemalou pozornost (především práce E. Štěříkové). Nelze se divit, jde o příběh v pravém slova smyslu charismatické osobnosti, kazatele a politika českých exulantů. Je navíc zaplněn děním, neklidem a nečekanými zvraty v takové míře, že by z něj bylo možné sestavit strhující román.

Jan Liberda se narodil ve slezském Těšíně v roce 1700; jeho mateřštinou nebyla čeština, ale spíše polština, od dětství mluvil též německy, česky se dokonale naučil až mezi exulanty. V Těšíně navštěvoval tzv. Ježíšovu školu, jež se společně s těšínským chrámem milosti stala proslulým centrem protestantismu v habsburské monarchii. Poté studoval na univerzitě v Halle, nejvýznamnějším centru německého pietismu. V roce 1723 se vrátil zpět do svého rodiště, kde začal vyučovat na Ježíšově škole. Kvůli pokřtění židovské dívky se však brzy dostal do konfliktu s katolickým kněžstvem a z Těšina odešel. V květnu 1726 se objevil v

Hennersdorfu v Horní Lužici, kde se stal kazatelem českých emigrantů usazených na panství baronky Jindřišky z Gersdorfu. Exulantskou komunitu si brzy získal nejen svými sugestivními kazatelskými výstupy, ale například i znalostmi z oblasti lékařství. Postupně se stále více ztotožňoval s duchovním děním v nedalekém Herrnhutu (Ochranově), kde hrabě M. L. Zinzendorf vytvořil z německy mluvících exulantů severní Moravy proslulou náboženskou komunitu (tzv. Moravští bratři). Do Herrnhutu se pod Liberdovým vlivem postupně soustřeďovali další čeští exulanti, kteří však nakonec s ochranovskou obcí nesplynuli a podnikli útěk ze Saska do Berlína, kde jim pruský král poskytl útočiště. Liberda byl na cestě zatčen a vězněn v letech 1732–37 v saském Waldheimu. Z vězení se mu podařilo uprchnout. Krátce poté se stal konečně knězem berlínské exulantské komunity, která se postupně rozrostla a která již svého vůdce netrpělivě očekávala. V roce 1741 získal Liberda pruského krále Fridricha II. pro ideu hromadné emigrace nekatolíků z českých zemí do tehdy málo zalidněného Slezska, které bylo čerstvě Pruskem zabráno. Sám byl Fridrichem II. pověřen organizací celého podniku, který zahájil v Hradci Králové pod krycím jménem Johannes Frey. Celá akce však nakonec nebyla úspěšná. Brzy po návratu ze Slezska do Berlína v roce 1742 vyčerpáním zemřel.

Liberdovým nejvýznamnějším dílem je kancionál **Harfa nová (titulní strana na snímku vlevo)** který vyšel poprvé v Laubně (dnes v Polsku) v roce 1732, pak následovala další datovaná i nedatovaná, ale textově se stále rozrůstající vydání. Kancionál, který byl vytištěný bez not, jen s odkazy na známé melodie, si získal nebývalý ohlas nejen v exilu, ale i u tajných evangelíků v českých zemích. Není jistě mnoho knih poezie, které by dokázaly lidi bezprostředně podnítit ke vzdoru; Harfa nová k nim patří, protože sehrála kupříkladu ne bezvýznamnou roli při vzniku tzv. Opočenské rebelie v roce 1732. Mezi českými exulanty se těšila téměř kultovnímu uctívání. Dobová svědectví mluví například o tom, že uvězněný exulant Jan Jílek – známý ze stejnojmenného románu Terezy Novákové – psával stéblem slámy svou krví verše z Harfy nové na kousky papíru a házel je svému spoluvězni.

Harfa nová obsahuje na rozdíl od všech pobělohorských exulantských kancionálů téměř výhradně písně nové, mezi nimiž převažují překlady z němčiny. Jako celek představuje výrazný zlom ve vývoji české evangelické duchovní písně, do níž vnáší nová témata, stejně jako silnou emocionalitu a expresivitu. Některé Liberdovy písně jsou stylizovány jako osobní vyznání lyrického mluvčího, jenž netrpělivě očekává příchod milované bytosti. Obrazy svatební a milostné jsou u Liberdy několikrát inspirovány starozákonní Písní písní; úzký, intimní vztah Ježíše Krista (Beránka) a církve (církvičky) je zároveň vyjadřován i pomocí mezitextového dialogu s Apokalypsou, knihou, jež měla u permanentně chiliasticky naladěných evangelických exulantů silný ohlas. Ostatně Jan Liberda se pokusil o výklad Apokalypsy v samostatném spise Prvotinka... summovní a kratičká o knize Zjevení sv. Jana zpráva (1726).

Zřejmě nejčastějším tematickým komplexem výrazně kristocentrické Harfy nové je představa krve a ran Ježíše Krista. Působí to jako pravá obsese, když se v písních neustále vrací motivy sání krve, omývání a očišťování proudem krve, otevřených ran Ježíše jakožto ideálního útočiště lidské duše i zdroje rozkoše a erotické touhy. Jejich mladší vrstva nejtěsněji souvisí s bratrskou spiritualitou herrnhutskeho pietismu. Proto je v nich také splývání s krví Ježíše Krista stylizováno ne v 1. osobě jednotného čísla, ale obvykle jako výpověď kolektivní. Písněová poezie Harfy nové někdy klesá do polohy lehce improvizovaného náboženského sentimentu, ale zároveň působí na tehdejší poměry nezvyklou citovou spontánností.

Z nových emigračních sídlišť docházeli misijní emisaři zpět do české vlasti, kde duchovně posilovali zbylé evangelíky a povzbuzovali je k dalším emigracím. Tyto aktivity vyvolávaly protesty obyvatel Čech a katolíků obou národností. Svědčí o tom např. zápisy v kronice katolíka Káva, který horlí proti Berlíňanům. Tyto zápisy dosvědčují tehdejší atmosféru česko-katolického odporu proti protestantům. Naopak u českých protestantů se stupňovaly naděje na pomoc pruského krále: „abyste brzo přijítí ráčil - my pak s bratry svými ze žalářů osvobozenými zapějeme velebné Hosana a nepřestaneme na modlitbách pozvedávati rukou k nebesům, pokud Hospodin celé království České pod moc a žezlo Vaší královské důstojnosti nepřivede“, praví se v prosbě chrudimských evangelíků pruskému králi.

Česká národní situace v době zápasu mezi Marií Terezií a Friedrichem II. byla naplněna v pravdě ironickým kontrastem. Na druhé straně sedmiletá válka přispěla k vytváření dynastického pojetí národa. Přispěl k tomu rakouský antagonismus proti Prusům (Berlíňanům), který ovládl velkou většinu příslušníků obou národních kmenů v Čechách. Došlo k promísení katolického odporu proti pruskému luteránství s českorakouským konservatismem a jeho odporem proti pruskému státnímu osvícenství a poměrné pokročilosti pruské společnosti.

Dynastické pojetí národa přirozeně spojilo Čechy a Němce v jednu společnost a nedávalo po dobu válek podnětu k jazykovým rozepřím. Ostatně duchovní život v zemích Koruny byl v této době značně pokleslý a vstup osvícenských idejí přinesl pak změnu v pojetí češství. Postupně dochází v českých zemích k významnému nárůstu vlivu německého osvícenství. Tolerantní politika pruských králů byla motivována z části osvícenskou ideou rozumového úsudku pro užitečnost. Rovněž tak jejich vstřícnost vůči českým emigrantům byla vedena praktickými hospodářskými důvody - Češi představovali příliv dobré pracovní síly. Podobně Marie Terezie se po prohrané válce snažila přebudovat stát a školství v duchu osvícenských myšlenek. Významný průlom německé kultury do převládajícího kosmopolitně latinského prostředí baroka v Čechách je spojován s činností německého učenice H. Seibta (+1806), který byl od roku 1763 profesorem na univerzitě v Praze a jako první přednášel německy na dosud latinské universitě.

Německé klasické osvícenství přišlo do Čech ze Saska (G. W. Leibniz) především zásluhou české evangelické emigrace. Větší vliv než G. W. Leibniz měl na české prostředí Christian Wolf (+ 1754). Jeho myšlenky měly v českém prostředí příznivý ohlas a to také u katolické strany, kde byl uznáván a vážen. Přízeň vzdělanějších vrstev se více přikláněla k evangelickému prostředí. Osvícenci zjišťovali v evangelických oblastech obecně vyšší kulturní úroveň a byli proto tomuto prostředí více nakloněni. V habsburské monarchii se osvícenství prosazovalo, oproti Prusku, velmi pomalu. Osvícenské reformy, vedle státní správy, zasáhly především školství, jehož přestavba začalo v roce 1774 zavedením povinné školní docházky, ovšem v německém jazyce. Výhoda obecného vzdělání byla však pro českou mládež spojená s nebezpečím germanizace.

Toto opatření nebylo však vedeno nějakou diskriminační nepřízní Marie Terezie vůči českému národu, ale byla to pragmatická snaha o sjednocení všech zemí a obyvatel habsburské říše pod jednou státností a obcovací řečí. Na druhé straně bylo zavedeno vyučování češtiny na Tereziánské rytířské akademii a na vojenské akademii a to ze stejných pragmatických důvodů, neboť znalost češtiny se vyplácela státním úředníkům v Haliči, v Banátě a jiných krajích se slovanským obyvatelstvem. Uplatnění němčiny jako obcovací řeči se v českých zemích stalo podnětem k probouzení národního uvědomění. Zároveň to nepřímou vedlo k etnickému soutěžení. V jazykově smíšeném prostředí se začaly více uplatňovat německé menšiny, které dosud byly málo významné. V oblastech s převažujícím německým živlem byly zbytky českého obyvatelstva pohlcovány silnějším německým prostředím.

K posílení německého živlu, zvláště v podhorských oblastech českého pohraničí, napomohl také rozvoj průmyslu. Ztráta odbytí ve Slezsku vedla k restrukturalizaci průmyslu především v rakouském Slezsku. Dochází zde k přesunům obyvatel - emigraci selského obyvatelstva z Těšínska a Opavska do Horního Slezska, kde vzhledem k podpoře selského stavu králem Friedrichem II. byly lepší životní podmínky. Rostoucí průmyslová výroba se stala hlavním zdrojem německé hospodářské a společenské síly a tím také příčinou převahy Němců nad Čechy v mnohých odvětvích domácího hospodářství. Na druhé straně osvícenská doba napomohla ke sblížení vzdělaných vrstev Čechů a Němců a německé kulturní vlivy dokonce přispěly k českému národnímu probuzení. Stalo se to jak po stránce negativní - zavedení němčiny posílilo lásku k rodné zemi a administrativní omezení svébytnosti českého království pak podnítilo české národní uvědomění.

V pozitivním smyslu - rostoucí zájem německých osvícenců o společnou vlast, o její dějiny, vedl k jejich přiblížení se Čechům. Zakladatelem osvícenského kritického dějepisectví v českých zemích byl Němec Gelasius Dobner (*na snímku vlevo*). Rovněž tak jeho nástupci v oboru dějepisectví byli Němci nebo pocházeli z německých rodin v Čechách. Tato zprostředkující německá pomoc přišla právě v době, kdy se zdálo, že český národ spěje k záhubě pod tlakem germanizace.

Převážná většina těchto osvícenců se jako Němci cítila být příslušníky Českého království a v tom smyslu Čechem (Böhmen). Dobner se sám považoval za příslušníka slovanského kmene německé řeči. N. A. Voigt, ač Němec, se stal přesvědčeným českým vlastencem v zemském smyslu a vyzdvihoval význam českých slovanských předků. Osvícenské odborné studium zavedené německými napomáhalo překonávat latinskou a protireformačně laděnou barokní kulturu v českých zemích. Jejich zásluhou došlo k

přehodnocení dosavadního pojetí kacírské husitské minulosti.

V tereziánsko-josefínském období převládalo stále ještě vědomí vztahu Čechů a Němců jako dobrovolné soužití dvou národních kmenů, které byť rozdílné národnosti a řeči, mají oba přispívat svým osobitým způsobem k prospěchu společné vlasti. Tyto postoje byly ovlivněny dílem J. Zimmermanna z roku 1758 *O národní hrdosti*.

V době boje centralismu se stavovstvím rodí se nové pojetí češství - bohemismus. Národ je chápán zemsky, Čech-Böhme byl obyvatelem Čech, láska k rodné zemi byla heslem, češství se stalo dvojjazyčné. Bohemismus zaniká rokem 1848, a to rychleji u Čechů než u Němců. Pod vlivem Herderovým a Fichteovým se vzráželo pojetí sociálně historické - národ je produkt přírody a jazyk jeho hlavním obrazem. Byl to znovu vliv německé filozofie, tentokrát německého romantického idealismu, který změnil poměry v zemích Koruny. To je již jiná kapitola.

Vraťme se ještě na chvíli do pruského Slezska druhé poloviny 18. století. Dne 16. 12. 1740 vstupuje Friedrich II. do Slezska, začala první slezská válka. Jestliže v protestantském Dolním Slezsku a na Kladsku mělo pruské vojsko sympatie obyvatel, nastává po jejich vstupu na území Horního Slezska změna situace.

Obyvatelstvo, které bylo převážně slovanské a katolické {Moravci a Poláci} a cítilo být se více svázáno s Moravou - vždyť Hlubčicko (Leobschütz, Głubczyce), Hlučínsko a Ketř (Katscher, Kietrz) byly součástí olomoucké diecéze - a Čechy než s pruskými Němci, staví se na rakouskou stranu a vznikají selské oddíly bojující proti pruskému vojsku. Avšak 7. 11. 1742 holdují Friedrichu II. jako „suverénnímu a nejvyššímu vévodovi“ dolnoslezské stavy a zakládají tak komplikovaný politický obraz budoucí provincie Schlesien. Ve smlouvě z 11. 6. 1742 zajišťuje Friedrich II. ve článku VI. status quo katolické církvi ve Slezsku. Podle oficiálního sčítání obyvatel z r. 1736 žilo v celém Slezsku, včetně Kladska, 999. 216 obyvatel. Friedrich II. zaručil náboženské svobody a zavedl německý jazyk do správy provincie Schlesien. Němčina se stává zde úředním jazykem. (Habsburkové úřední či státní jazyk nikdy nezavedli, takže se úřadovalo německy, česky a často také polsky. Úřadům bylo přenecháno rozhodnutí, v jakém jazyce budou spolu korespondovat.) Tato politika naráží na odpor v Horním Slezsku a to na územích s převahou českého (Moravci) a polského obyvatelstva. V období sedmileté války pronásledovala pruská správa převážně katolíky a klér za jejich sympatie k Rakousku.

Slezsko třemi válkami velmi trpělo. Mnoho měst a vesnic bylo zničeno, mnoho selských dvorů bylo rozvráceno, země trpěla tažením armád, verbováním a rabováním. Země, která se za Habsburků

dobře rozvíjela, vyvolává na počátku svých nových dějin obraz ruin a zkázy. Jen za sedmileté války se počet obyvatel snížil o 115.000. Friedrich II. proto přistupuje k úpravám omezujícím přílišný útlak sedláků ze strany vrchnosti. Za tažení v Čechách pobízí protestantské Čechy, nespokojené ve své vlasti, k vystěhování se do pruského Slezska. V r. 1749 přišli tito do Münsterberska (Ziębice) a zakoupili půdu u Střelína (Strehlen, Strzelin), kde založili osadu Husinec, později pak Dolní, Střední a Horní Poděbrady. V r. 1752 vzniká osada Friedrichsgraetz na Opolsku. Na východ od Gr. Wartenbergu (Sycówa) vznikly v letech 1749 /64 osady Friedrichs Tabor, Malý Tabor a Čermín.

Další osady byly založeny v Kladsku. Postupuje se podle Friedrichova plánu - slovanská osada v německém prostředí a opačně. V letech 1775-77 bylo založeno 200 nových osad a počet kolonistů dosáhl 61.000 osob. Záslouhou této politiky dosáhl v r. 1770 počet obyvatel v provincii Schlesien již 1.327.000 osob. V roce 1796 zde žilo 880.000 protestantů a 870.000 katolíků, zbytek tvořili věřící jiných náboženství, např. židé.

Pruská vláda sice nezasahovala do církevních otázek, ale podařilo se jí častým dozorem si podmanit katolický klér. Nedošlo zde také po r. 1775 ke zrušení jezuitského řadu. Podle obcovací řeči se k polskému jazyku hlásilo něco přes 200.000 obyvatel, česky hovořící obyvatelstvo žilo na území pruské části opavského a krnovského knížectví (Moravci), v českém koutku Kladska, dále pak v osadách na Münsterbersku (Ziębice), Opolsku a kolem G. Wartenbergu (Sycówa). V r. 1756 ministr pro Slezsko von Schlabrendorff zjišťuje, že mimo úředníky a kněze nikdo na Horním Slezsku nehovoří německy. Dochází proto r. 1763 k nařízení o zavedení německého jazyka do všech základních škol a r. 1764 je vydáno nařízení, podle kterého kněží, kteří do roka nezvládnou německý jazyk, musí opustit svůj úřad. Je zaveden systém premií a urychlených postupů za horlivost při zavádění německého jazyka. Byli to však katoličtí kněží, kteří pomáhali udržet povědomí jazykového spojení s Moravou mezi Moravci (obyvatelé Hlučínska) a přispěli tak k národnímu probuzení jak Moravců, tak Poláků.

V r. 1790 byl podíl slovanského obyvatelstva v Horním Slezsku 72 procent, v Dolním Slezsku 29 procent. V průběhu pokračující germanizace se objevuje poprvé idea slezské národnosti a probíhají první diskuse o zvláštním jazyce slezském, kterým se hovořilo v oblasti mezi Odrou a Opavicí. Již 1.

5. 1848 se opavští a krnovští stavové postavili proti dosavadnímu správnímu spojení s Moravou a žádali samostatnou vládu slezskou. S tím souvisí mimo jiné také dopis Slezského veřejného konventu císaři Ferdinandu V. z 9. 5. 1848, podle stavů by spojení zemí Koruny pod jednou správou a vytvoření společného sněmu vedlo k oslabení Rakouska. Pro liberály a demokraty byl sněm ve Frankfurtu prvořadým cílem. Idea znovu sjednocení Slezska se objevuje v r. 1848 nejen u německy mluvící části obyvatel, stejné postoje zaujala také česká část obyvatel Opavského knížectví. Čeští obyvatelé Klimkovic a okolních obcí podepisují německou petici proti Slovanskému sjezdu a radikálně se staví proti připojení Slezska k Čechám (Klimkovické prohlášení) a volí své zástupce do Frankfurtského sněmu. Na Slovanském sjezdu bylo ze Slezska zastoupeno jen Těšínsko, a to dvěma Poláky v sekci polské, „Sbor Čechů, Moravanů, Slezáků a Slováků” byl zcela bez zástupců

slezských a na sjezdu se o požadavcích Slezska vůbec nehovoří.

„Jsme daleci odporu vůči Němcům. „*Chceme svobodnou a šťastnou budoucnost očekávat spolu s nimi a nikoli ve svazku se zaslepenými Čechy pod ruskou kuratelou a knutou*” hovoří se v Klimkovickém prohlášení. Byly to právě konkrétní sociální požadavky jako „zrušení roboty bez náhrad” prosazované Hansem Kudlichem (*na snímku vlevo*) a německými demokraty, které našly u českého obyvatelstva Slezska větší ohlas než česká nacionalistická argumentace spojená s konzervativním společenským programem. Sen o jednotném Slezsku zaniklém válkami slezskými byl tak definitivně pohřben, avšak sen o zemském národě slezském se vždy znovu a znovu objevuje v období změn státoprávních.

ONDŘEJ HAVELKA A JEHO MELODY MAKERS

9. října 2013
v 19.00 hodin

~~HRÁZEJ~~

davaj

PEARLY SWINGU

SPECIÁLNÍ SÓLISTA:
HOT-TRUMPETISTA

JURAJ BARTOŠ!

Kruh přátel hudby + doprodej
Vstupné: 370 Kč, 350 Kč, 300 Kč, 250 Kč
Rezervace on-line na www.vstupenky.trisia.cz

Dárkové poukázky TRISIA, a.s. - ideální řešení, čím potěšit rodinu a přátele!

Česká hloupost promítnutá do silničního zákona

Tomáš Krystlík

Veškeré působení na prohřešující se řidiče spočívá v ČR pouze v represí. To není důsledkem jen bolševické éry, nýbrž i vliv sklonu Čechů k pozitivistickému výkladu práva, jejich záliby trestat a opojného pocitu úředně přidělené moci nad ostatními. Něco má kořeny ještě ve starém Rakousku, další se vyvinulo v samostatném čs. státě po roce 1918 soužitím s menšinami, na které musela být podle českých představ velká přísnost, aby vše bylo utvrzeno poměry hned po druhé světové válce. Komunistická éra tyto sklony udržovala.

Český silniční zákon je místy slátanina, ve svých důsledcích i dost nebezpečná. Už v základu se zásadně liší od západoevropských silničních předpisů. Řídit bez řidičského oprávnění je na Západě trestný čin, v ČR nikoliv. Podle českých předpisů nesmí vlastník (provozovatel) vozidla svěřit samostatné řízení vozidla osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti, což je povinnost hodná totalitního státu. V civilizovaných státech je předání vozu omezeno zákonem pouze na kontrolu, zda dotyčná osoba vlastní příslušné řidičské oprávnění, a odhad majite, zda nevykazuje zjevné znaky opilosti nebo požití drog. Český předpis vůbec neřeší situaci, že jednomu člověku půjčím vůz a ten ho třeba další den půjčí jinému.

V českém silničním zákoně chybí jednoznačný katalog pokut, pokuty na místě (blokové) jsou několikanásobně nižší než ve správním řízení. Proč musí řidič eventuálně platit o hodně více, je-li přesvědčen o tom, že pokutu na místě po něm chtějí policajti neoprávněně? Ne, že by výše pokut nebyla stanovena, ale na rozdíl jediné pevné částky za daný přestupek třeba v německém sazebníku, jsou české pokuty stanoveny minimem a maximem, řídí se uvážením policajtů, kteří mohou též pokutu odpustit. Že zákonodárce tak záměrně mínil usnadnit korupci policistů?

Povinné vození čehokoliv jiného v autě než lékárničky a výstražného trojúhelníku nedává smysl, zejména ne náhradních žárovek. Ty u moderních vozů nejsou jen tak lehce vyměnitelné pro nedostatek prostoru. Příklad. Výměna žárovky v předním reflektoru v ne úplně nejnovějším modelu Honda Jazz: vyndat zvedák, odmontovat přední kolo, sundat podběh, zespoda sundat kryt světla, vyměnit žárovku...

Český silniční zákon předepisuje rozsvícení zadních mlhovek vždy při dešti, sněžení a mlze a dostává se tím do ostré kolize hned s předpisem německým, rakouským a dalšími, kdy je dovoleno rozsvítit zadní mlhovky pouze (!) při mlze a to ještě jen tehdy, když je viditelnost nižší než 50 m. Má to opodstatnění - zadní červené mlhovky značně oslňují. Současně je předepsáno jet při rozsvícených zadních mlhovkách nejvýše 50 km/h! Když jedu v noci po dálnici Regensburg - Hof a mírně prší, vidím na kilometry daleko, který řidič přede mnou je z Česka a porušuje německé předpisy. Český silniční zákon nepředepisuje definované minimální odstupy od vpředu jedoucích vozidel. Malý odstup v kombinaci s reakční dobou může být při vyšší rychlosti velmi nebezpečný. Proto všude u německých dálnic visí varovné tabule s nápisem „Odstup: alespoň polovina číselného údaje tachometru v metrech!“ Např. při 200 km/h by to mělo být 100 m. Policie

odstupňovaně pokutuje nedodržení požadovaného odstupu, ale teprve od 80 km/h, v praxi při rychlostech vyšších. Z německých autoškol řidiči vědí to, o čem v ČR nemají zdání ani učitelé autoškoly, policajti a novináři motoristických časopisů, že v kontinentální Evropě jsou patníky s odrazkami na pravé krajnici umístěny vždy 25 m od sebe, na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla 50 m, a kolik činí brzdná dráha průměrného osobního vozu při průměrné reakční době z

libovolné rychlosti a to na suchu, mokru a sněhu. Pro zajímavost, tipněte si takovou brzdovou dráhu ze 100 km/h na suchu a na mokru! Hlavně, že čeští řidiči při zkouškách musí vědět, jak nejvíce smí být blikáč umístěn od hrany karosérie a jiné pitomosti! Též nebezpečné je míjení na českých dálnicích v souvislých kolonách, nesprávně nazývané předjíždění vpravo, omezené pouze maximální rychlostí na dálnici, tedy 130 km/h. Míjet se v souvislých kolonách na dálnicích se smí v západní Evropě pouze do 80 km/h.

V nájezdových pruzích na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla smí být najíždějící vozidlo rychlejší než projíždějící jedině tehdy, je-li přerušovaná čára dvojnásob tlustá. V Česku takové omezení neplatí.

„Skvělý“ je také český předpis automatické maximální rychlosti 80 km/h na dálnici v uzavřené osadě nebo zákaz zastavení a stání na městských okruzích. Návštěvník z ciziny o tom nic netuší, ba ani tušit nemůže, protože na západ od Šumavy se takové věci řídí příkazujícími značkami.

Smí se stát, nejde-li o jednosměrnou ulici, jen tehdy, jsou-li k protějšímu chodníku alespoň volné dva jízdní pruhy, tj. $2 \times 3 \text{ m} = 6 \text{ m}$. Další český předpis se stará o minimální vzdálenost 3,5 m mezi stojícím vozidlem a tramvajovou kolejí od 5 do 19 h. Rozhlédneme-li se po českých městech a hledáme-li, kolik ulic tento požadavek splňuje, zjistíme, že většina aut parkuje proti předpisům.

K praxi českých řidičů. Pravidlo zdrhovadla (zipu) nedodržuje skoro nikdo, řadí se do jednoho pruhu již 500-800 m před překážkou, velké potíže Čechům dělají kruhové objezdy.

Když jedu v Německu městem, ve kterém se nevyznám, čtyřproudou vozovkou, tedy dvouproudovou v jednom směru, mohu si být jist, že na nejbližší křižovatce slouží levý pruh pro jízdu rovně a odbočení vlevo, pravý pro jízdu rovně a odbočení vpravo.

Teprve při třech a více pruzích lze očekávat, že krajní pruh (y) bude (ou) sloužit pouze k odbočování. V Česku na obdobných městských komunikacích se musí řidič po 300-400 m řadit před každou křižovatkou jinak, protože jeden ze dvou pruhů slouží velmi často pouze k odbočení. Který to na příští křižovatce bude, není předvídatelné. I takto se dá uměle zvyšovat nehodovost.

Mužská noclehárna pro chudé. Mladý a naivní venkovan přijíždí do velkoměsta, aby se stal slavným malířem. Jmenuje se Adolf Hitler...

George Tabori: **Mein Kampf**

Ve Slezském divadle Opava hostuje Švandovo divadlo Praha

24. 4. 2013 v 19 hodin

Festival Další břehy 2013

Mladý Adolf Hitler přijíždí do Vídně, aby s velkou slávou absolvoval přijímací zkoušky na výtvarnou akademii. Nad odmítnutým zoufalcem se slituje Žid Šlomo, který ho chce s veškerou svou láskou převychovat a odvrátit tak neúprosný chod dějin 20. století. Příběh nekonečných otázek a odpovědí, hořkého humoru i tichého pláče. Geneze jedné nenávisti hraničící s pravděpodobností. Z melodie valčíků se stává hřmot holínek. Fraška.

Tabori patří k autorům, kteří převrátili naruby kánon, jak psát o holokaustu. Mohl si to dovolit nejen proto, že valná část jeho rodiny zahynula v koncentracích, ale především pro mnohohvrstevnatost a hloubku svých textů. Píše s černým humorem i s jistým druhem pochopení pro viníky. Jde o propracovaná díla plná teologických disputací, poetická, hořká, současně však nesmírně zábavná i absurdní.

Předprodej SDO pondělí až pátek 8 -18 / tel. č. 724 984 209 / www.divadlo-opava.cz = on line-prodej.

Podle četnosti výskytu v posledních letech by člověk řekl, že malování na tělo vzniklo jako výraz soudobého hledání, čím ještě zaujmout trochu znučené publikum. Ale jde o dávné umění importované z Nové Guiney. Na Západ ho přenesli v 60. letech hippies, pravého rozkvětu se bodypainting dočkal až v 90. letech. Dnes už zaujmou jen malby značně důmyslné, výrazně nápadité nebo vtipné. Anebo obojí.

Podívejte se:

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

*Víte, proč máme rádi Rowana Sebastiana Atkinsona (*1955) alias Mr. Beana? Tento majitel zeleného minicoopera a plyšového medvídka nemá snad žádné přátele a přivolává na sebe katastrofu za katastrofou. Proti jeho životu je ten náš o mnoho snesitelnější, než jsme si do zhlédnutí jeho filmů mysleli. Netřeba chodit daleko. Koukněte, co způsobil před časem na motocyklových závodech v Anglii.*

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (808)

Nedávno mě ve snu navštívil dávný kamarád, který již bohužel není na tomto světě. A vyprávěl mi, jak to bylo, když zemřel. Tedy, když duše opustila jeho tělesnou schránku.

Je ti to stejné, jako když žiješ, vyprávěl. Najednou se dostaneš někam, nevím, jestli to je nebe, ale není tam nic. Mluvíš s ostatními, vidíš je nějak zprostředkovaně, vlastně si myslíš, že je vidíš. Je to svět nehmotný, ale pocity máš stejné, jako bychom spolu seděli u piva.

No a jaké to bylo, když ses tam dostal?

Kamaráde, na to se neteš. První co zažiješ, je šok. Přivítají tě všichni příbuzní, které jsi znal, i ti, o kterých si jen slyšel. A pak se všichni zúčastní promítání tvého životopisného filmu. Z toho jsem byl v šoku.

Z toho filmu?

Jo, z toho filmu. Ten se asi promítá na nějaké plátno, protože ho vidíš, vidí ho ostatní, ale jako v kině to není. Nahoře sedí soudce.

A ten film?

Bylo tam, kamaráde, všechno. Od té chvíle, kdy jsem jako dvouletý ze vzteku jedné holčičky kopl do bábovičky na písku, až do posledního dne mého života, kdy jsem ještě dopoledne vyhodil do kontejneru balík odpadků, v němž byly klasické kuchyňské odpadky, papír i dvě lahve. A já je

neroztřídil, protože to bylo pohodlnější hodit to tam najednou. Nu a mezi těmito dvěma životními hříšky figurovaly na seznamu hříchy horší. Všechny mé lži, nevěry, drobné podvůdky a já nevím co ještě. Soudce (asi to byl Bůh) mě vyzval, abych se vyjádřil k jakémukoli bodu, který si vyberu. Nebo prý ke všem. Oni, že prý u tohoto soudu nemají termíny a mají dost času. To je jasné, to je věčnost.

A tak jsem to všechno začal vysvětlovat, znáš to. Dvě hodiny, alespoň podle mě, jsem perлил. Myslím, že jsem jim vysvětlil všechno.

Můj sen přerušilo zvonění z nedalekého kostela a já jsem se nedozvěděl, jak to s tím svým kamarádem dopadlo. Doufal jsem, že ještě přijde. Přišel asi za tři dny, měřeno našimi pozemskými poměry.

Tak co, jak to dopadlo, ptám se.

Ani se neptej, kamaráde. Dostal jsem jeden z největších trestů, které byly uděleny v poslední době. Izolace v očištcí.

Žádné vycházky?

Ale ano. Můžeš se zúčastnit promítání dalších filmů tvých dětí, vnuků a vnuček, kteří tam postupně přijdou. Na to tě uvolní. Nevím, na kolik let ten trest je, ještě se v těch termínech tady nevyznám. Je to ale hrozné. To jsem nečekal.

Jak to ale, povídám, vždyť jsi jim to snad všechno vysvětlil?

Jo, povídá onen kamarád. A v tom je ten kámen úrazu. Oni nechtěli, abych jim to vysvětlil, protože takové věci vysvětlujeme každý jinak.

Oni chtěli, abych popsal svá skutečná pochybení u těch jednotlivých hříchů. Jenže to já ani neumím, protože jsem to nikdy za svého života nepotřeboval. Vždyť víš, jak to chodilo.

Když mi oznamovali ten trest, tak řekli, že prý nemám v sobě žádnou pokoru.

A zase zrovna se v nedaleké kostelní věži rozhoupal zvon. Dávný kamarád již nepřišel. Asi nás nesmějí navštěvovat, když jsou v očištcí. Přemýšlím co dělat, abychom se tam nepotkali. Něco mi říká, že jsem na to měl myslet dříve. Utěšuji se tím, že možná není nikdy pozdě. Ale to jsou všechno jen takové pozemské tlachy. Uvidíme, co ten soudce. A jestli tam budou také naši, no to bude ostuda. A dědeček s babičkou. Strašné.

Dnes má svátek RUDOLF. Zítř, ve čtvrtek VELERIE. V pátek ROSTISLAV, v sobotu MARCELA, v neděli ALEXANDRA, v pondělí EVŽENIE, v úterý VOJTĚCH a ve středu JIŘÍ. Nezapomeňte jim blahopřát.

